

Payí Poro Piripai ɳweáyí nání eaŋínarini.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigíá aŋí yoí Piripai ɳweagíáyí nání Poro eaŋínarini. Aŋí apí Masedonia piropenisíyo xwé birini. Poro émáyí aŋí títjímíni xwiyíá yayí winipaxí imóniŋípi wáí nura nemeríná aŋí apimi eni wáí uriméagi ámá wí Jisasomi diŋí wikkwírogáfawixini (Wáí wurimeiarigíawa 16:12-40). E nemo xwiogwí obaxí rixa nimúrómáná ejáná ámi wí e emearfná omi íá nixeró gwí aŋíyo niŋwiráriro awí nimeŋweagfásáná aŋí yoí Romiyo nání niméra nuro e gwí aŋíyo ɳwiráráná Piripai ɳweáyí aríá niwiro nigwí bi Poro nání awí nearo Epapirodaitasomi wiowáriagía o xamijo yayí nerí payí rina e dání nearí axomí wiowáriŋinigi.

---

1 ¹Poroní tíni Timotio tíni —Yawawi xwiyíá Kiraisoyá wáí wurimeianírai nání xináípawíníŋí nimónirai wiiarigwííwawirini. Yawawi ámá Piripai ɳweagíá Gorixoyá imóniro Kiraisi Jisaso tíni ikáriniro egíáyíné niyínéní nání —segí seaipeŋweagíáwa tíni seáyí seaiiarigfáwa tíni aí niyínéní nání payí rina nearí mónapariŋwii.
²“Negí ápo Gorixo tíni Áminá Jisasi Kiraiso tíni wá seawianíri seyíné niwayiróniro ɳweapíri nání seaiiri éeisixini.” nimónarini.

“Seyíné nání Gorixomí yayí wiariŋárini.” uriŋí nánirini.

³Ínína seyíné nání diŋí nináná Gorixomi yayí wiariŋárini. ⁴⁻⁵Nioni síá seyíné Gorixomí diŋí wikkwírogíáyimí dání agwí ríná nání xwiyíá Jisaso nání wáí wurimeiani nání nawíni ikáriniŋwáyíné ejagi nání omi gíni gíná rixiŋí niseauriyírná diŋí niſáni ninariŋagi urariŋárini.
⁶Nioni diŋí re yaiwiariŋárini, “Gorixo —O seyíné xíomí diŋí wikkwíróáná iwamíó pírániŋí seaimixíjorini. O síá Jisaso weapiníáyi nání seyíné yoí ámi bi tíni bi tíni nimóga upíría nání pírániŋí niseaimixa uníáriní.” Diŋí e niyaiwiri nání diŋí sínjá niseaeáníri omi yayí e wiariŋárini. ⁷Ayí ripí nání seyíné nání yayí nininiríná “Ayí xixeni ayo ninariŋírini.” nimónarini. Nioni xwiyíá Jisaso yayí neainariŋípi nání gwí aŋí tíyo niŋwearínárani, xwiyíá nimeararigíápi orakínimíni nírirínárani, apí sopiŋí oominíri nírirínárani, seyíné Gorixo wá niniwianíri e éwinigíníri

nirípearjoni tñi nawíni ikáriniñagá nání nioní diñí sixí seayiñini.

⁸ Kiraisi Jisaso seayariñípa nioní ení diñí sixí niseayiri nání siywí oseaniminiri íkiniñí sipí niarini. “Poro nepa nene siywí neaniminiri nání íkiniñí sipí ría warini?” niseaimóniríná Gorixo nioní e yariñagi siywí naniñí ejagi nání rariñini. ⁹ Seyíné nání Gorixomí rixiñí niseauriyiríná ripi urariñárini, “Wigí wníyí nání diñí sipí niwiro arirá inarigíápi sayá nimixa úríxini. Úrapí néra mú aga xixeni nijíá nimóniro ‘Gorixo ámá e éríxiniri wimónariñípi, ayí apíríani?’ yaiwiro diñí niyaikiroro ‘Sipí imóniñípi, ayí apíríani? Nañí imóniñípi, ayí apíríani?’ yaiwiro neróná diñí sipí niniro arirá inarigíápi sayá nimixa úríxini.” Gorixomí seyíné nání rixiñí niseauriyiríná apíni urariñárini. ¹⁰ Ayí ripi nání api seauriyariñárini. Seyíné agwi ríná dání síá Kiraiso weapiníáyi nání mimóni yarigíáyi yapı mimónipa ero xwiyíá seaxekwímpaxí mimónipa ero epírúa nání diñí niyaikiroro “Siwí wé róniñí imóniñípi, ayí apíríani?” oyaiwípoyiniri rixiñí seauriyariñárini. ¹¹ Api seyíné neríná Jisasi Kiraiso seaimixariñípimi dání íkíá sogwí nañí niweríná yariñípa seyíné siwí wé róniñí imóniñípi ayá wí éríxiniri rixiñí e seauriyariñárini. Ámá wí seyíné e yariñagá siywí niseaniróná “Wé róniñí ayí yarigíápi mfkí ikiño, ayí Gorixoríani?” niyaiwiro omí yayí umero seáyi e umíeyoaro epíría nání rixiñí e seauriyariñárini.

**“Nioní gwí ɻweaŋagí nání xwiyíá Jisaso nánipi
yaní niwéa warini.” uriñí nánirini.**

¹² Gí nirixímeáyíné, seyíné ripi nání “Nijíá oimónípoyi.” nimónarini. Amípí sipí nioní nímeáí ripi xwiyíá yayí neainariñípimi píri rakínpaxí mimóní nioní nímeáípimi dání ámi bi tñi yaní niwéa uni. ¹³ Ayí ripi searariñini, “Mixí ináyoyá simiñí wínarigíá ají riwámí awí rogíáyí tñi wí re ɻweagíá níni ení ‘Poro Kiraisomi xíðariñagi nání gwí ría ɻweani?’ niriro nijíá e imóniñoi.” searariñini. ¹⁴ Ayí ripi ení searariñini, “Negí nirixímeá ají ripimi ɻweagíáyí nápi nioní gwí ɻweaŋáná Gorixo arirá niariñagi siywí ninaniro nání omí ámi bi tñi diñí niwíkwíroro wáyí miwiní ení sixí níniro Gorixoyá xwiyíá nání ananí wáí rariñoi.” searariñini. ¹⁵ Ayí neparini. Wíniyí Poroni sipí diñí niaiwiro xwiyíá rirowiágí ero yarigíáyí ejagi nání Kiraiso nání wáí rariñagá aiwi wíniyí nepa nioní nání diñí nañí niniaiwiro wáí rariñoi. ¹⁶ Diñí nañí e niniaiwiro yarigíáyí, ayí nioní nání diñí sixí níniyiro nání re yaiwiarigíárini, “Xwiyíá yayí neainariñípi xíðariñagwi nání xwiyíá neameáraniro yarigíápi píri urakíwiniginiri Gorixo rípearjo, ayí Pororíani?” E niyaiwiro wáí urarigíárini. ¹⁷ E nerijí aiwi sipí diñí niaiwiarigíáyí, ayí nepa “Wé róniñí oyaneyí.” niyaiwiro mé nioní gwí ɻweaŋáná xwiyíá ámi bi tñi umeáraneyiniri yariñoi. “Poromí nimúrorane seáyi e owimónaneyí.” niyaiwirinípimi dání wáí urarigíárini. ¹⁸ Apiaú xixegíni e yarigíápi nání

píoi rímíini? Wíniyí nepa mimónipa nemáná mañípáni wáí urariñagía niwinirínáraní, wíniyí nepa nimónimáná wáí urariñagía niwinirínáraní, nípiaúni Kiraiso náni niriro wáí rariñagía náni nioní yayí yariñini.

**“Nioni sini mipé niñwearíná Kiraisomi seáyi e
umepíría imóniñípi éimigini.” urijí nánirini.**

Oyi, nepa yayí emíini. Ayí ripi nánirini. ¹⁹Nioni re niriri ipimóniñini, “Rixijí seyíné nioní náni Gorixomi nuriyiro kwíyí Jisasi Kiraiso neawírénapiyijípi arirá niri yariñípimi dání gwí nioní ɻweañáná ripi rixa niniwáripíráriñi.” niriri ipimóniñini. ²⁰Nioni dijí nikwímorí “Nepa e éimigini.” yaiwiariñápi náni ámá wí aí ayá nimopírá menini. Ámá sijwí ninaniróná “Kiraiso nixídíri náni seáyi e imóniñí api ría yarini?” niniaiwiro omi yayí umepíría náni nioní wáí nirimériná íníná ayá igigí mé ejí sixí neámixiníri yariñápa agwí eni sini axípi e éimigini. “Xe sijí ouníri niniwárirónáraní, ninipíkirónáraní, Kiraisomi yayí umepaxí imóniñípini éimigini.” nimónarini. ²¹Nioni yá dijí ayí ripirini. Sini xwíá týo niñwearíná Kiraisomi yayí umepaxí imóniñípi emíárini. E neri aí rixa niperíná xwíá týo niñwearíná nímeáfpimi seáyi e imóniñípi nímeaníárini. ²²Nioni sini mipé niñwearínayí xwiyá yáyí neainariñípi wáí nirimériná skíá sogwí wearíñyí yapi wepaxí aiwi gímini gípi éimiginíri imónimíráriñi? Sini ɻweáimiginíri imónimíráriñi? Rixa péimiginíri imónimíráriñi? Nioni majíárini. ²³Nípiaúni anani imónimíginíri náni rixa ayagwí imixárariníñini. Nioni nipémáná nuri Kiraiso tíni niñwearíná dijí nioni yá “Ayí awiaxírini.” niyaiwiri aiwi “Nioni e nerínayí, sini seyíné arirá seaipaxímani.” yaiwiariñini. ²⁴Ayináni nioní seyíné arirá seaimía náni mipé xwíá týo ɻweámía náni “Ayí aijipaxírini.” nimónarini. ²⁵Nioni api náni “Neparini.” niyaiwiri nínipimóníri náni seyíné Gorixomi dijí niwíkwíroríná none searéwapiyijwápi xaíwí fá nixira uro dijí niíá seainíri enía náni re niyaiwiri nijíá imóniñini, “Nioni agwí ríná mipé sini niñwearí seyíné arirá seaimí náni emíárini.” niyaiwiri nijíá imóniñini. ²⁶Nioni ámi seyíné tíámíni bímíápimi dání seyíné Kiraisi Jisaso tíni ikáriniñagía náni yayí seáyimi dání epíría náni “Nioni sini mipé niñwearíná ámí bi arirá seaimía náni imóniñini.” nimónarini.

“Axíyíniñí nimóniro xwiyápi xaíwí fá xirífríxiñi.” urijí nánirini.

²⁷Pí pí ninimónirínayí, úrapí mé ámá xwiyáá Kiraiso náni yayí neainariñípi dijí wiwkíroarigíyáyí epaxípini xídfírixini. Nioni ámi nibiri sijwí niseanirínáraní, ámi mibí seyíné yarigíápi náni sa aríáni niwirínáraní, re rariñagía aríá wimía náni, “Axíyíniñí nimóniro xwiyáá yayí neainariñípi xaíwí fá xirarípoi.” rariñagía aríá wirí “Ámá api píripírí yaniro yarigíáyo wákwianiro náni pírániñí níkumíxiniro dijí

ná bini íá nixiriro yarijoi.” rarijagía aríá wiri emía náni “Pírániñj diñj wikwíroarigíayí epaxípini xídírixini.” seararijini. ²⁸ “Ámá pírí urakianiri yarigíayo Piripai ñweáyí wáyí miwí yarijoi.” rarijagía aríá wiimigini. Ayí seyíné wáyí miyarijagía sijwí niseanirónayí, “Nene anínaníwá náni imóniñwaéne ejagi náni ría neaíwapiyarijoi?” yaiwinipíri náni seyíné siwániñj winarijoi. E neróná sewaniñjyíné eni “Gorixo yeáyí neayimixemeaníápimi dání ayo múroaníwáríani?” yaiwinipíri náni siwániñj inarijoi. ²⁹ Gorixo Kiraisomi diñj owíkwfrópoyiniri sijwí seaniñj enagí náni ámá wí pírí searakianiro yaríná xwíyíá yayí neainarijípi xaíwí íá xirífríxini. ³⁰ Ejíná nioni seyíné tíjhímini wáí emearfná ámá wí niipikwini minikáripa yaríná sijwí nanigíápi tíni agwi ríná eni “Poromi ámí sipí wikárarijoi.” rarijagía seyíné aríá e wiarigíápi tíni axípi seyíné eni seaímeaarijagi náni seararijini.

“Diñj axípini íá nixiriri éírixini.” urijí nánirini.

2 ¹Kiraiso seaíjípimi dání diñj wíá bi miseaónipaxírani? O wá seawianijípimi dání miijí ikíjwí miseamíripaxírani? Seyíné kwíyí Gorixoyápi tíni míkumixinipa rejoi? Segí imóniñjyí tñi diñj sipí iniro wá wianeniro minípaxírani? ² Api niipini nepa imóniñagi náni “Poro diñj niíá onímiápi miwiní ayá wí owinini.” niseaimónirfná ripi éírixini. Diñj ná bini axípini íá nixiriri éírixini. Diñj sipí inarigíá axípini íá nixira úírixini. Axíyíniñj imónífríxini. Api oyaneyiniróná diñj ná bini tñiní nimoro rinífríxini. ³ Seyíné sipíí nimónimáná mepa ero wárixayíné nimónimáná mepa ero éírixini. Woxini woxini re yaiwinífríxini, “Nioni siyikwípíniñj imóniñjáná gí wí seáyi e rinimóniñjoi?” yaiwinífríxini. ⁴Seyíné re miyaiwí, “Nioni gí diñj e nimónarijípini nixídíranéná ayí apánirini.” miyaiwí ámá wí wimónarijípi eni “Anani oyaneyi.” yaiwífríxini.

“Kiraiso siyikwípíniñj nimónirijípimi dání Gorixomí seáyi e umíeyoajírini.” urijí nánirini.

5 Seyíné Kiraisi Jisaso yapı pákíní nimóniro o xwíá týo náni níbiríná diñj mojípa seyíné eni axípi mórixini. ⁶ O Gorixo imóniñjpa aga nepa nimóniri aiwi wí re miyaiwiñinigini, “Gorixo tñi xixeni imóniñjápi wí miwáramopaxí imóniñjini.” miyaiwí neri ⁷e imóniñjípi píni niwiárimí aga ámá wóniñj nimóniríná omijí wiiníá náni Gorixoyá xinái wíniñj imóniñjigini. ⁸ Ámá imóniñjpa nimónimáná xewaniyo siyikwípíniñj nimóniri Gorixo uríipi aríá niwiri xixeni xídíjinigini. Ayí nipenía nániní maríái, yoxáípámí yekwiroáráná penía náni aí Gorixo uríipi aríá niwiri xixeni xídíjinigini. ⁹ Jisaso e éí ejagi náni Gorixo seáyi e numíeyoari yoí wíyo niyoní seáyi e mûróniñjípi wíriñjigini. ¹⁰Ayí ripi náni e ejinigini.

Ajnínamí ḥweáyírani, xwíáyo ḥweáyírani, xwíárími ínimi ḥweáyírani, níni yoí Jisasoyá aríá niwiróná xómijí niyikwiro yayí umero ¹¹ woákfkí niwiróná “Niyoni nání Ámináo, ayí Jisasi Kiraisorini.” riro epíria nání Gorixo omi numíyeoari yoí seáyi e imónijípi wíriŋinigini. Kiraisomi ámá seáyi e uméíapími dání ápo Gorixomi eni seáyi e umepírárini.

**“E érixiniri yeáyi seayimixemeajíyíné
xixeni api érixini.” urijí nánirini.**

¹² Gí dijí sixí seayijáyíné, Jisaso “Gí dijí tíni bi oemini.” miyaiwí Gorixo urípi aríá niwirí xixeni nixídíriná sijwepigí neaijí ejagí nání seyíné xámí Gorixo riŋípi aríá yímigí niwiro xixeni yagíápa nioní seyíné tíni ḥweajánáni mariái, agwi ríná nioní tíni mijweá segípi niywearíná aí axípi e aríá yímigí niwiro pírániŋí xidírixini. Xixeni pírániŋí nixídíroná omi wáyí wiros ó wiros nero naŋí e érixiniri yeáyi seayimixemeajíyíné xixeni axípi érixini. ¹³ Xío wimónariŋípi “E oyaneyí.” seaimóniro xixeni e ero epíri nání síkíkí seaomixarijo, ayí xío ejagí nání rarijini.

“Seaímeáípi nání anijúmí ikaxí mirí yayíni érixini.” urijí nánirini.

¹⁴ Pí pí seyíné yarigíápi neríná anijúmí ikaxí miripa ero xwiyáá xímiximí niniri miripa ero érixini. ¹⁵⁻¹⁶ Segí yarigíápími dání ámá wí xwiyáá seaxeckwímpaxí mimónipa ero siyikwí míngíyíné imóniro oépojiniri “Anijúmí ikaxí miripa ero xwiyáá xímiximí niniri miripa ero érixini.” seararijini. Niaiwí Gorixoyániŋí imónigíyíné sini xwíá tíyo niywearóná ámá xarixári ero uyíni ero yarigíáyí tíni niywearo aí xwiyáá miseaxeckwímpaxíyíné oimónípoyiniri e seararijini. Seyíné ámá sipí ayí tíni niywearo xwiyáá dijí niyimijí imónijípi meapíria nání riŋijípi nuriróná wíániŋí wómixarijo. Seyíné anijí e néra nurónayí, síá Kiraiso weapiníyimí nioní dijí re seaiaiwimírári, “Nioni niyunimáná anijí miní wíwapiyijápi surímá mimóní rixa xixeni rí ripimónigoi?” niseaiaiwiri mixí seameaknímírári. ¹⁷ Seyíné Gorixomi dijí niwíkwíroro xídarigíápi, ayí narwí o nání ridiyowá yarigíápíniŋí imónini. Nioni seyíné omi pírániŋí oxídípoyiniri niyunimáná seaíwapiyaríná ámá wí nipíkíáná ragí nioniyá púipi, ayí iniigí wainí ridiyowá seyíné yarigíápi ríá ápiawí xwé Oweniri seáyi e iwayimóápíniŋí imóninírári. Nioni ninipíkíáná aí seyíné Gorixomi pírániŋí oxídípoyiniri rixa seaíwapiyijámi nipíkíá ejagi nání anani nioní nigí nímeáípi nání yayí eri seyíné nání yayí eri emíári. ¹⁸ Seyíné eni axípi nioní yayí yarijápa segí seaímeáípi nání yayí ero nioni nímeáípi nání yayí ero érixini.

Timotio nání urijí nánirini.

¹⁹ “Áminá Jisaso ‘Ananirini.’ niwimónirínayí, nioní síá áríní wí nipwémáná ejáná Timotio seyíné tíŋí e yaxwí nénapíri seyíné imónigíápi

náni áwaŋí niráná diŋí wíá nóninía náni urowářimigini.” nimónarini.
 20 Ámá nioní tíni re ḷweagíáyí wo seyíné náni diŋí nimoríná Timotio moariŋípa mimoariŋí eŋagi náni “Omi urowářimigini.” seararijini. O nepa seyíné náni “Arige ría imóniŋoi?” niyaiwiri mimáyo tiniŋorini. Ámá re ḷweagíáyí wí axípi mimóniŋoi. 21 Ayí Kiraisi Jisaso api náni diŋí omópoyiniri wimónariŋípi náni diŋí mamó wigí wimónariŋípi nánini moarigíá eŋagi náni omi seyíné tíŋí e náni urowářimigini. 22 O mimiwiáró Kiraſomi pírániŋí xídarijo eŋagi náni seyíné njífári. Xámi nioní xwiyápi wáí urimearíná niaíwí xanomí saŋí urápariŋípa neri saŋí nirápijorini. 23 Ayináni “Amípí nioní nipíříápi náni rixa aníŋní njífá nimónárimáná urowářimigini.” nimónarini. 24 E neri aí nioní diŋí re niyaiwiri ipímóniŋini, “Timotioni maríái, niwaniŋoni eni Ámináoyá diŋíyo dáni sini mé seyíné tíámíni bímári. ” niyaiwiri ipímóniŋini.

Epapirodaſtaſo náni uriŋí nánirini.

25 E neri aí nioní diŋí re yaiwiáríni, “Epapirodaſtaſo —O gí nírixímeáóniŋí imóniŋí woriní. Jisaso náni wáí urariŋwápi náni gwí móniŋwáyí woriní. Xwirixí nimearigíá ripí náni eni gwí nimóniŋíyí woriní. Seyíné nioní tíŋí e náni urowárénapáná saŋí nirónaronjíyí woriní. ‘O nioní tíni re sini ámí bi tíni ojweani.’ niyaiwiríná naŋímani. Ámí seyíné tíŋí e náni ourowárénapimini.” yaiwiáríni. 26 O seyíné náni íkniŋí ſipí wíri seyíné xwiyá “O Romiyo nirémómáná ſimixí weni.” rinarigíápi ariá wíá eŋagi náni diŋí ría uxerí yariŋagi náni seyíné tíámíni ourowárénapimíni. 27 Xámi o nepa ſimixí xwé neri rixa nipéminiri éí aiwi Gorixo wá wianíppimi dáni ámí naŋí ejinigini. Omíni wá miwianí nioní eni wá niwianiŋinigini. Ayí ripí náni seararijini. Epapirodaſtaſo niperínáyí, Poro diŋí ſipí ayá wí winiginiři wá niwianiri naŋí imixiŋí eŋagi náni “Nioni eni wá niwianiŋinigini.” seararijini. 28 Ayináni seyíné omi ſiŋwí niwiniróná diŋí niſá ſeainiri nioní “Piripai ḷweáyí ſini Epapirodaſtaſo náni ‘Simixí xwé yarini.’ ría yaiwiariŋoi?” niyaiwiri uduď ninariŋípi eni píni wiáríri oniniri aga ayá wí “Seyíné tíámíni ourowárimini.” nimónarini. 29 Ayináni o ámí ſeaiméááná “Negí Ámináo tíni ikáriŋiŋwáyí worianí?” niyaiwiro yayí tíni numímiňiro yayí umero ámá óniŋí imónigíáyí náni “Seáyi e imónigíáyíříani?” yaiwiro éřixini. 30 O “Kiraiso wimónariŋípi owiimini.” niyaiwiri nerfná rixa nipéminiri ejí eŋagi náni seararijini. O seyíné aŋwi e meŋagi náni arírá minipaxí imóniŋípi xewaniŋo Poromi owiminiri ninirfná yoí mayí nimóniri rixa nipéminiri ejí eŋagi náni seararijini.

Iyí símí sío wákwínařigíápimi diŋí wíkwiřoarigíáyí náni uriŋí nánirini.

3 1 Gí nírixímeáyíné, xwiyá yoparí bi ripí osearimini. “Ámináo tíni ikáriŋiŋwaéneríani?” niyaiwiro diŋí niſá ſeainíwiniŋini.

Xámi ríwamiñí neari seaiapowáriénapiñí ámi axípi nearíná animimí miniariñagi eaariñini. Nioni e neríná ámá wí yapí seaíwapiyipírixiniri sijwí riñimixí seaimí eñagí náni rariñini. ² Ámá síwí uyínií yariñiyí yapi imónigíayí —Ayí sipayimóniñípi yarigíayírini. Diñí xejwí re moarigíayírini, “Iyí símí sío wákwinigíápimi dání Gorixoyá sijwíyo dání ámá wé róniñí imónarigíárini.” Xejwí e niyaiwiro sío rónigíayírini. Ámá ayí seyíné yapí seaíwapiyipírixiniri sijwí tíni éírixini. ³ Ayí ripí náni searariñini. Nene Gorixo kwíyí neaiapiñípimi dání omi yayí umerane Kiraisi Jisaso neaiiñípi náni seáyi e umerane yariñwaénerini. Negí imóniñwápimíraní, newaniñene yariñwápimíraní, diñí niwíkwírorane diñí re miyaiwiarijwáénerini, “Apiaúmí dání ananí Gorixoyá sijwíyo dání wé rónipaxí imóniñwíni.” niyaiwirane diñí sínjá neaeánariñímani. Sío wákwinijwáénerani, miwákwinijwáénerani, Gorixoyá sijwíyo dání nepa sío wákwinijí imónigíayí, ayí nene Kiraisomi diñí niwíkwírorijípimi dání e imóniñwíni. ⁴ Nioni gí imóniñápírani, niiwaniñoni yagápirani, apiaú náni diñí nimoríná “Apániríani?” niyaiwiri diñí sínjá neánipaxí aiwi apiaúmí dání wé róniñí imónipaxí meñagi náni diñí wí e niyaiwiri diñí sínjá neánariñímani.

“Xámi diñí sínjá nineága wagípi paimímí wiariñini.” urijí nánirini.

Ámá wí “Newaniñene apáni imóniñwíni.” niyaiwiro diñí sínjá weánariñagi aí nioni anjipaxí imóniñjini. ⁵ Ayí ripí náni searariñini. Síá inókí nixiriñe dání síá wé wíúmi dání waú wo óráná iyí símí sío niwákwigíonirini. Isireriyí wonirini. Siyikí Bejimanoyápimi dájonirini. Gí nieáríawé Xibiruyí wonirini. Iwjí ikaxí eániñípimi nioni Parisí imóniñjá woni eñagí náni xixeni xídariñjá wonirini. ⁶ Gí nieáríawé érowiápíngíápi xixeni oxídiminiri éayí símí nixeadípéniri neríná Jisasoyá siyikí imónigíayo xeaniñí wikáriimeagáonirini. Ámá iwjí ikaxí eániñípimi nixídiriñípimi dání wé róniñí yarigíápa nioni eni e xixeni yariñá eñagí náni ámá ayairíri wí nipaxí mimóniñjáonirini. ⁷ E nerí aiwi Kiraisomini anijí diñí wíkwírórmía náni xámi pí pí diñí sínjá nineága wagípi agwi ríná rixa paimímí wiariñárini.

**“Wé róniñí Kiraiso neaiiñípimi dání imónipaxípini
oimónimíni.” urijí nánirini.**

⁸⁻⁹ Apini maríái, gí Áminá Kiraisi Jisaso náni nijíá xixeni nimóniríná imóniñápi, ayí nioni Judayí wo nimónirijípimi dání imónagápirani, niiwaniñoni yagápirani, nimúróniri seáyi e imóniñagi náni “Xámi yagápi rixa sipayimóniñí.” yaiwijini. Ai, o niijípi náni diñí nimoríná “Xámi diñí sínjá neánagípi, ayí sikípiániñí imóniñípíráni?” yaiwijini. Anijí Kiraiso tíni kumixinírai o tíni nawíni ikáriniri emíá náni e yaiwijini. “Wé róniñí xewaníñoni iwjí ikaxí eániñípí xídariñápimi dání imónipaxí

enípi oimónimini.” minimóní wé róninjí Kiraíso dijí wíkwíróáná imónipaxí enípi —Api Goríxo ámá xewaxomí dijí wíkwíroariñagía niwiniríná “Wé rónigíáyírini.” rárarinjípirini. “Apíni oimónimini.” nimónariñagí náni “Xámi dijí sínjá neánagípi, ayí sikípiániñí rimónini?” yaiwíjini.¹⁰ Ení eániñí Kiraíso níperi ámí wiápñimeanjípi nioní ení axípi nímearí ríniñí o meajípi axípi mearí dijí o niyaiwiri peñípi axípi yaiwiri emía náni o tíni erímeánigwíóni imóníimigíníri “Siyikwípiániñí imónijípia ría imónaganigini?” yaiwíjini.¹¹ Pegíáyí níwiápñimearíná nioní dijí niyimijí tñjáoni imónimía náni re nimónarini, “Kiraíso tíni erímeánigwíóni imóníimigíníri” nimónarini.

**“Ámá yamíyamúrónigí niniróná yarigíápa
yariñáonirini.” urinjí nánirini.**

¹² “Nioni Goríxo dijí ‘Poro e imóníwinigini.’ niaiwinjípi tíni rixa xixeni imónijíni.” misearariñini. “Rixa yóí imónijíni.” misearariñini. E misearipa neri aí Kiraíso Jisaso Poro e imóníwinigíníri íá niyamixijípi tíni xixeni imóníimigíníri símjí nixeadípéníri néra warinjini.

¹³ Nirixímeáyíné, “Nioni apí tíni rixa xixeni imónijíni.” miyaiwí ripini íá nixiriri yariñini. Xámi imónagápi náni aríá nikeamori sini mimónipa enípi náni dijí nímorí yariñini.¹⁴ E neríná ámá yamíyamúrónigí niniróná ipimoáriñíjípi omeaaneyíniro íkíá orañíriniye náni irínií warigíápa nioní ení Goríxo nene náni ipimoáriñípi —Api Kiraíso Jisaso neaiñíjípmi dání dijí niyimijí ajanínamí dání imónaníwá náni Goríxo wáí nearepeáriñípirini. Api meáimiginíri axípi énijí neri irínií warinjini.

¹⁵ Dijí yóí imónijwaéne dijí xegí bí mímó nioní searariñápini mówanigini. Seyíné dijí nioní nímorí searariñápi maríái, dijí xegí bí íá nixirirónayí, Goríxo apí náni ení wíá seaókímixinírári. ¹⁶ E neri aí dijí nanjí nene rixa nímorane xiriñwápi xaíwí wakírmixíwanigini.

“Nioni ikanijí niaxídípoyi.” urinjí nánirini.

¹⁷ Nirixímeáyíné, siñwepigí nioní ejápmi niaxídípoyi. Siñwepigí none yariñwápa yarigíáyo ení siñwjí mí ómixaxídípoyi. ¹⁸ Ayí ripi náni searariñini. Ámá obaxí wigí dijíyo nixídíróná yarigíápmi dání réniñí niriro siwá neainariñoi, “Xwiyáá Kiraíso yoxáípámí yekwiroáráná neaiñíjípi náni riniñíjípi náni mineaimóní o tíni xepíxepá rónijwíni.” Énijí niriro siwá neainariñoi. Ámá e yarigíáyí náni rixa ámí ámí searayinagini. Agwí ení siñwirixí tíni searariñini. ¹⁹ Ayí ripi nánirini. Ámá ayo Goríxo anínimixinírári. Wigí agwí wiariñípi nánini miñí inarigíápi, ayí jwíániñí xirarigíáyírini. Wigí yarigíápi ayá wimopaxí imónijagí aiwi weyí menarigíárini. Amípi xwíá týo weñípi nánini símjí símjí e nitiniro yarigíárini. ²⁰ Ámá ayí e yariñagía aí ayí ripi náni “Siñwepigí nioní ejápmi ikanijí niaxídípoyi.” searariñini. Nene

anýnamí ñweaníwaénerini. Áminá Jisasi Kiraiso e dání niweapiri yeáyí neayimixemeáwinigíniri weniñí nerí ñweajwaénerini.²¹ O niweapiri negí wará urí epaxí imónijí tíyí xíoyánijí oimónipoyiniri neaimixána awiaxí oyá imónijípa axípi e imónaníwárini. Ayí xegí ejí eániñí amipí níni ínimi onurínpoyiniri wimixipaxí imónijípi tíni negí warápi oyánijí neaimixiyiní ejagi náni searariñini.

4 ¹Ayináni dijí sixí seayinjáyíné, siywí seaniminiri náni íkniñí sipí niariñfyíné, Jisasomi pírániñí nixídriñípími dání dijí nifá nimixiro Gorixo e éwiniginiri nirípeááná mímíwiáró ejápi náni siwániñí niniro yarigíayínerini. Seyíné iriwá mé “Ámináo tíni ikáriniñwaénerianí?” niyaiwiniro xaíwí dijí sixí níniro ñweárixini.

Apixí wípaúmi uriñí nánirini.

² Yuodiaixí tíni Sidikixí tíni ejí rirémixí bi oeaimini. Aípagwí Ámináo tíni ikáriniñípagwí ejagi náni nawíni nimóniri ñweápiyi. ³ Ai, xwiyáapi wáí uraníwi náni ríkwíniñí nimóniri gwí nawíni móngwíoxini, joxi apixí ipaú dijí ná bini xiripisi náni wimiximiniri éírixini. Nioni tíni xwiyá yayí neainariñí imónijípi wáí urimeani náni gwí nimónigípau ejagi náni rarijini. Ípaú Kiremedo tíni wía nioni tíni wáí urarijwáowa tíni eni gwí nimóniri nawíni egíipaú ejagi náni rarijini. Ayíyá yoí íkwí dijí niyimijí imónijípi meapíránamí ñwirárini.

“Awayini éírixini.” uriñí nánirini.

⁴ Seyíné íníná “Ámináo tíni ikáriniñwaénerianí?” niyaiwiniro yayí éírixini. Ámí axípi dirirí bi oseaimini. E niyaiwiniro yayí éírixini. ⁵ Ámá níni “Ayí sanigíayírani?” seaiaiwipíri náni awayini nípeníi nimóniro éírixini. Ámináo weapinía náni rixa aijwi e ejagi náni searariñini. ⁶ Wí ududí miseainipani. Pí pí seaímeááná Gorixomi urífríxi. Omi nuriríná rixijí “Anani e neaíi.” uriro yayí wiro éírixini. ⁷E nerónayí, seyíné Kiraisi Jisaso tíni nawíni ikáriniñí ejagi náni níwayiróniro kikiá ñweapíri náni Gorixo anani e seaimixiníári. Níwayiróniro kikiá ñweapíri náni Gorixo seaimixiníápi, api náni ámá xixení nijíá oimónaneyiniro aiwi wí “Ayí apírani?” yaiwipaxí mimónijípirini. Gorixo api tíni seaimixánayí, wí dijí sipí seaimixiri ududí seainiri epaxímani.

“Naní imónijípi nánini dijí nimoro éírixini.” uriñí nánirini.

⁸ Nirixímeáyíné, yoparí bi ripí osearimini. Pí pí nepa imónijípi tíni pí pí seáyi e umepaxí imónijípi tíni pí pí wé rónijí imónijípi tíni pí pí siyikwí míniñí imónijípi tíni pí pí awiaxí imónijípi tíni pí pí weyí umearigíá imónijípi tíni —pí pí siwí yadimijí imónijípirani, pí pí siwí yayí umepaxí imónijípirani, api nípini náni dijí pikñíríxi. ⁹ Amipí nioni seaíwapiyíáná seyíné “Neparini.” niyaiwiro umímíningíápi —Apí

aríá niro sijwí nanaxdíro egíápirini. Api néra úríxini. E néra nurónayí, Gorixo —O xíoyá dijí tíni ámá niwayiróniro kikiáfá ɻweapíri náni wimixariñorini. O xegí dijí tíni seakikayonífrarini.

“Seyíné nioni náni dijí nimoarigíápi náni yayí ninarini.” urijí nánirini.

¹⁰ Emá ayá wí rixa nipwémáná ejáná seyíné ámi nioni náni dijí nimoro amipí wí wiowárénapíagi náni “Ámináo tíni nawíni ikárinigíáonirfani?” niyaiwiri yayí ayá wí yarijini. Xámi íná nioni náni dijí ninimoro aiwi nioni ajwi e menjagi náni sají nirápípaxí mimóniñagí náni nioní nijíáriñi. ¹¹ Nioni amipí wí náni díwí níkeamóniri náni misearariñini. Nioni rixa re niyaiwiri éwapíniñáriñi, “Pí pí nimónirínayí, ayí ananí xe oimónimini.” niyaiwiri éwapíniñáriñi. ¹² Nioni wirenjí meánijáoni nimóniri niȝwearínáraní, sirí muní nimóniri niȝwearínáraní, “Ayí ananirini.” niyaiwiri kikiáfá ɻweámía náni rixa néwapíniri nijíá imóniñini. Pí pí wí nímeáánáraní, agwí ímí niñiyirínáraní, agwí ninirínáraní, “Ayí ananirini.” niyaiwiri kikiáfá emía náni íními imóniñípi náni rixa néwapíniri nijíá imóniñini. ¹³ Api, ayí ripirini. Kiraiso ejí sixí neámixijípí dáni pí pí nímeááná “Ananirini.” niyaiwiri kikiáfá ɻweapaxfríni. ¹⁴ E nerijí aiwi xeanijí ripí nímeááná seyíné arírá owianeyiníri nigíápi weyí seamearípaxí nijíáriñi. ¹⁵ Piripai ɻweáyíné, nionini marfái, sewaniñýíne eni ripí náni nijíáriñi. Iwamíó nioni xwiyíá yayí neainariñípi wáí níriríná Masedonia píropenisíyo píni niwiárimi ujáiná Jisasoyá siyikí imónigíá ají bimi ɻweagíápi marfái, seyínéni nioni sají nírápaniro náni wiowárénapayigíawixini. ¹⁶ Nioni píni niseawiárimi nuri sini ná jíami mú anfí Tesaronaikayo e ɻweajáná ná biní miwiowárénapigíawixini. Biaú wiowárénapigíáriñi. ¹⁷ Ámi bí wiowárénapírixiníri misearariñini. Seyíné nioni náni wiowárénapariñagíá ejagi náni Gorixo nañí seaiíwinigíñiri searariñini. ¹⁸ Amipí níni seyíné wiowárénapíípi nimearíná xixeni nimeari aí ámi surímá wí epákwínowíñigíni. Wiowárénapáná Epapirodaitaso nímeámi bíípi rixa meáá ejagi náni nioni rixa apánirini. Seyíné sají nírápaniro wiowárénapiápi, ayí Gorixo náni ridiyowá sinadijí nañí eaariñípíñijí imóniní. Api sinadijí weááná dijí yayí winipaxíñijí imóniñípíriñi.

¹⁹ ɻwiyá nioni xídariñáo, o seyíné Kiraisi Jisaso tíni nawíni ikárinigíáyíné ejagi náni amipí seyíné díwí ikeamónigíápi niseaiapiríná “Amipí níni nañípi náni mimúrónijáonirfani?” niyaiwiri seáyi e imóniñípi seaiapinífrarini. ²⁰ Negí ápo Gorixomi ámá níni anijí miní seáyi e umífeyoáwanigíni. “Api e éwanigini.” nimónarini.

Yayí wiowárénipí nánirini.

²¹ Nioni “Ámá Jisasi Kiraiso tíni ikárinigíá nioní yayí niwiíírixini.” nimónarini. Nírixímeá nioni tíni re ɻweagíáyí eni yayí seaiwárariñoi.

22 Ámá Gorixoyá re ḥweagíá níni yayí niseaiwáriro aí ámá Gorixoyá mixí ináyí Sisaoyá aŋ́yo omiŋí wiliarigíáyí aŋ́ipaxírini. 23 Áminá Jisasi Kiraiso wá niseawianiri díŋí seakikayówinigini.